

53 X 24 UURS

Droom je van het meedoen aan de 24 Uurs Zeilrace, maar zie je op tegen een nacht doorzeilen? Weet je niet hoe je deze zeilrace het best kunt aanpakken? Drie oude rotten delen hun tips en ervaringen. Leer van hun fouten en blunders en profiteer van hun slimme oplossingen. Schrijf je de volgende keer gewoon in.

Tekst Klaas Smit Foto's via Theo Hin en Klaas Jan Kroon

De Nederlandsche Vereeniging van Kustzeilers organiseert dit jaar voor de 53e keer de 24 Uurs Zeilrace. Elk jaar verschijnen er zo'n 700 boten en 3500 opvarenden aan de start van dit grootste zeilevenement op de Nederlandse wateren. Alles komt voorbij in de 24 uur: vreselijk veel lol, hevige vermoeidheid, prachtige zeilmomenten en lastige keuzes. De 24 Uurs werkt verslavend en na de eerste keer wil je de volgende keer weer.

CRACKS

Hoe vaak je de 24 Uurs ook hebt gezeild, elke editie is hetzelfde en elke editie is anders. Dat blijkt wel uit de verhalen van de drie cracks die we spraken. Hun ervaringen hebben we vertaald naar 53 tips: hoe bereid je je voor op 24 uur varen? Welke slimheidjes hebben deze oude rotten in de afgelopen jaren bedacht en toegepast? Waar moet je tijdens de wedstrijd rekening mee houden? De ondervraagde schippers hebben de tocht of wedstrijd zeker 25 keer gezeild. Heb je nog een tip die niet in de lijst voorkomt? Mail deze dan naar info@zeilen.nl. Zo maken we samen de lijst compleet.

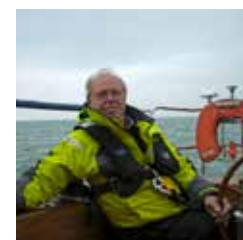
THEO HIN

- Deed al zeker 25 keer mee
- Doet in 2017 mee met zijn Hanse 400 *Geisha*

KLAAS JAN KROON

- Deed al zeker 25 keer mee
- Is dit jaar een van de organisatoren en vaart dus niet mee

DINAND DE RIDDER

- Heeft zeker 30 keer meegedaan
- Zat jaren in de organisatie. Ondersteunt de organisatie nu, vaart niet mee

VEILIGHEID

1 Wat er ook gebeurt, veiligheid staat altijd voorop. Laat je nooit verleiden tot onveilig vaargedrag en doe nooit concessies aan veilig varen. Dit klinkt erg voor de hand liggend, maar ieder jaar zijn er boten die zo gefocust zijn op mijlen maken, dat sommige tijdens de wedstrijd een vrachtschip over het hoofd zien. De schade is dan groot, zeker aan de boot.

2 Volg de regels van de organisatie. Nog elk jaar keurt de organisatie schepen af tijdens controles voorafgaand aan de 24 Uurs.

3 Reddingsvesten, lifelines, radio, marifoon, vuurpijlen zijn essentieel. Ga je de zee op, dan is ook een reddingsvlot noodzakelijk. Begin een aantal weken voor de wedstrijd met het nalopen van de boot: voldoet alles nog? Zo heb je de mogelijkheid een versleten val te wisselen of een slecht lopend blok te vervangen.

4 Doe 's nachts altijd een reddingsvest aan. Draag overdag ook een vest als de weersomstandigheden daarom vragen.

5 Kies voor een reddingsvest met een lampje. Heb je een vest zonder strobe light? Koop dan op tijd een passend exemplaar voor jouw reddingsvest. Mocht je 's nachts onverhoopt overboord gaan, ben je in ieder geval beter zichtbaar en heb je meer kans dat je wordt teruggevonden.

6 Vergroot je veiligheid nog verder door een Personal Locator Beacon (PLB) bij je te dragen. Zo ben je nog makkelijker te traceren als je in het water ligt, zelfs wanneer je bewusteloos bent geraakt.

7 Kleine moeite, groot plezier: hang alle lijnen, blokken en schoten voor vertrek klaar. Dit maakt het wisselen van zeilen veiliger en gemakkelijker.

8 Opgeven is wel een optie.

24 UURS IN HET KORT

De 24 Uurs Zeilrace speelt zich af op het Markermeer, IJsselmeer, de Noordzee en de Waddenzee. Je kunt starten vanuit negen verschillende havens aan het IJsselmeer en vijf aan het Markermeer. De finish is in Medemblik. De meeste zeilers doen mee aan de wedstrijdtocht, een kleiner aantal schepen dingt naar een eerste plaats in de wedstrijd. Het doel is in beide gevallen zo veel mogelijk mijlen afleggen binnen 24 uur. Er is geen vooraf vastgestelde wedstrijd baan, maar de organisatie bepaalt welke bestaande boeien je mag ronden. Je mag een rak tussen twee boeien maximaal twee keer varen.

Dit jaar start de 24 Uurs op 25 augustus om 19.00 uur en eindigt na een nacht doorhalen op zaterdag 26 augustus om 19.00 uur.

'S NACHTS VAREN

9 Tijdens de schemering op vrijdagavond kan het bij rustig weer plotseling stikken van de muggen op het IJsselmeer of Markermeer. Doe horren over de luiken en de kajuitingang. Doe zelf een jack of vest met capuchon aan en drapeer een grote handdoek om je nek. Op zo'n moment denk je 'waar ben ik aan begonnen', maar weet dat deze ellende maximaal twee uur duurt. Daarna kun je weer gewoon doorzeilen.

10 Zorg voor een driekleurentoplicht bovenin de mast. Dat hoeft niet volgens het BPR, maar wel volgens het wedstrijdreglement. Elk jaar doen er schepen mee die 's nachts slecht verlicht zijn en dat is voor jezelf en je mededeelnemers echt gevaarlijk. Wees gewoon zichtbaar.

11 's Nachts varen doen de meeste zeilers niet met regelmaat. Wees erop bedacht dat boeien 's nachts sneller dichtbij zijn dan je denkt. Rond de boeien ruim als je aan de tocht meedoet, zodat je een aanvaring met deze stevige jongens voorkomt.

12 Doe je mee aan de toertocht, laat dan bij twijfel de wedstrijdboten voorgaan, ook al hebben ze geen recht van weg. Het kan druk zijn bij de boeien en soms komen de boten wel van drie kanten op de boei af. Bovendien weet je vaak niet hoe een ander jacht de boei wil ronden.

13 Houd rekening met de Lemmeraken voor behoud van boot en bemanning. Ze zijn veel sneller dan je denkt en met een gewicht van 20 ton (of meer) gaat manoeuvreren niet zo snel als met een polyester boot.

14 Zorg ervoor dat je een goede, felle en ver schijnende zaklantaarn meeneemt. Schijn hier-

mee in je zeil om jezelf beter zichtbaar te maken. Handig wanneer een andere boot angstvallig dichtbij komt.

15 Kijk goed op de kaart en zet zo nodig iemand op de boeg met een zaklantaarn die tuurt naar onverlichte boeien. Niet alle boeien op het Markermeer en IJsselmeer zijn verlicht. Vooral bij de aanloop van Enkhuizen vanaf het Markermeer is dit nodig. Haal je verkenner pas van het voordek af nadat je de onverlichte betonnen dam voorbij bent. Sommige zeilers weten uit ervaring dat die dam sterker is dan hun boot.

16 Neem een aantal hoofdlampen mee aan boord. Zo kun je jezelf bijschijnen in het donker, terwijl je dan toch beide handen vrij hebt. Zeker erg handig bij het wisselen van zeilen en reven.

Het Paard van Marken op zijn mooist.

17 Heb je nog nooit 's nachts onder spinnaker gevaren, dan is het de vraag of de 24 Uurs het juiste moment is dit voor het eerst te doen. Theo: "Ik ben 's nachts weleens tijden bezig geweest om de spi die na een gijp om de voorstag gedraaid zat, weer los te krijgen." Bovendien geldt: met een spi erop neemt je manoeuvreerbaarheid sterk af.

18 Reef op tijd, vooral als het donker is. Onrustig zeilen beperkt je aandacht voor andere boten. Bovendien vaar je vaak net zo snel met een rif in je zeil.

19 Weet je 's nachts even niet meer of je de andere boot evenwijdig gaat passeren? De veilige stelregel is: groen op groen en rood op rood. Bij voldoende afstand raak je de ander dan niet.

ROUTE

20 Bepaal voor inschrijving of je meedoet aan de wedstrijd of de tocht, mocht je boot voor beide opties in aanmerking komen. Na inschrijving kun je je keuze niet meer veranderen. Heb je zin in 24 uur bikkelen, doe dan mee aan de wedstrijd. Wil je niet voortdurend op het scherpst van de snede varen, zeil dan de toertocht.

21 Pak voor de start al voordeel en kies je starthaven strategisch. Veel boten starten vanuit hun thuishaven wanneer die is aangemerkt als starthaven. Bij zuidwestenwind heb je veel voordeel van een start vanuit een haven aan het Markermeer. Bij gunstig tij kun je ervoor kiezen het eerste deel van de tocht op het Wad af te leggen.

22 Vergeet bij de start niet de nummers van de twee boten naast je op te schrijven. Zij

dienen als bewijs dat je reglementair bent gestart.

23 Vermijd opkruisen en zoek rakken waarop jouw boot het snelste vaart. Wanneer dat ruimewindse rakken zijn en het is zuidwestenwind, start dan op het Markermeer. Je hebt dan veel meer rakken tot je beschikking.

24 Het Markermeer staat vol met fonteinkruid. Neem een jong bemanningslid mee aan boord dat onder water een scherp mes weet te hanteren. Indien nodig kan hij/zij het roer of de schroef van kruid ontdoen.

25 Houd je logboek goed bij. Klaas Jan: "Onderweg houd ik de gevaren route bij op een kopie. Pas na de finish vul ik alles definitief in. Ook plak ik dan pas de barcodestickers op. Let erop dat je de juiste plakt! Na 24 uur zeilen ben je moe en minder scherp. Kortom, blijf ook het 25ste uur nog scherp."

NAVIGEREN

26 Teken in de kaart in het boekje dat je krijgt voor een aantal windrichtingen de optimale rakken in. Gebruik per windrichting een kleur. Daar heb je veel profijt van wanneer de wind draait onderweg.

27 Zorg dat je voldoende rakken overhoudt aan het eind. Begin halverwege al na te denken over de finish. Er liggen minder boeien op het IJsselmeer dan vroeger. Kon je voorheen bij Medemblik nog een aantal kleine driehoekjes varen van een paar mijl, nu lukt dat haast niet meer.

28 Ga op tijd naar de finish. Te laat finishen levert je strafmijlen op en na 25 uur varen pas over de finish gaan, betekent DSQ.

29 Besef op elk moment van de wedstrijd, en vooral 's nachts, dat je met 700 andere boten op het water bent. Op sommige rakken kan het erg druk zijn.

30 Pas voortdurend je route aan aan de weersomstandigheden. Plan je route dus niet te ver vooruit, want de werkelijkheid zal toch anders uitpakken. Luie zeilers gebruiken een app voor het berekenen van de route (zoals Bezeild 24, voor iPad en iPhone, 9,99 euro). Maar zelf puzzelen en de route bepalen is natuurlijk veel leuker. Dat is juist een van de charmes van deze race.

31 Na de finish is het een drukte van belang bij Medemblik. Iedereen is moe, maar blijf geduldig. Zo blijft je boot heel en de sfeer goed.

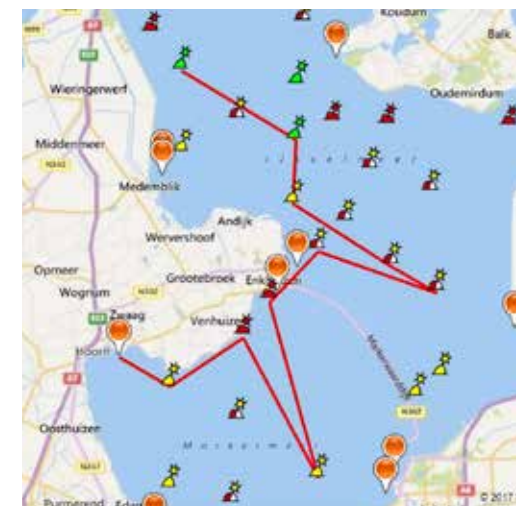
WEER EN WIND

32 Houd het weer continu in de gaten. Het kan zo maar zijn dat om drie uur 's middags op zaterdag de wind wegvalt. Dit gebeurde ooit bij Theo: "In de buurt bij Stavoren kwamen we ineens zonder wind stil te liggen. Op tijd finishen zat er toen niet meer in."

33 Tijdens vorige edities kwam het voor dat de wind binnen vijf minuten veranderde, van kracht 3 in kracht 10. Door die extreem snelle windtoename hebben toen vele schepen hun genua verspeeld. Kijk dus goed om je heen en minder op tijd zeil.

34 Ga bij extreme regenbuien even bijliggen. Blijf niet koste wat kost doorvaren als de regen als scherpe naalden horizontaal in je gezicht striemt. Een bui is zo weer overgewaaid en dan is ook het zicht weer terug. Neem een skibril mee voor de stuurman, ter bescherming tegen striemende regen. Tip: dergelijk extreem weer levert wel leuke filmpjes op.

35 Wacht bij harde oostenwind met het binnenlopen van Medemblik. Zeil nog een rondje of ga even in de buurt voor anker liggen tot er minder schepen tegelijk naar binnen willen.

VOLG ANDERE DEELNEMERS

Willem Holleman van V-Zes Software is als vrijwilliger bij de 24 Uurs verantwoordelijk voor de uitslag. Hij heeft geheel vrijwillig en onbezoldigd een track & tracetool ontwikkeld, waarmee het thuisfront (of de concurrent) een boot in de gaten kan houden. Zo werkt het: meld je aan op www.24uurszeilrace.nl en vul je gegevens in. Eenmaal onderweg geef je via je mobiel of tablet de boeirondingen door (de app suggereert een aantal boeien in jouw omgeving). Via een overzichtkaartje zie je de afgelegde route en kun je de route van 5-10 andere boten bijhouden. Het aantal te volgen boten is gelimiteerd, zodat de kaart overzichtelijk blijft. Een dringend advies: houd de app de hele race goed bij om het thuisfront niet ongerust te maken.

VERMOEIDHEID, KOU EN ZEEZIEKTE

36 Weet wie je meeneemt en wat je bemanning kan. Een goede sfeer aan boord is goud waard.

37 Neem op tijd je rust. 's Nachts varen is inspannend en met zo veel boten in de buurt moet je alert blijven. Neem zo veel mogelijk bemanningsleden mee en laat een aantal al gaan slapen ook als ze nog niet moe zijn. Je hebt bemanningsleden die maar door willen blijven slapen. Gewoon wakker maken!

38 Spreek een wachtschema af. Hoeveel uren op en af hangt af van het weer en de ervaring van de bemanning.

39 Zorg voor twee schippers aan boord, zodat er altijd een ervaren zeiler aan dek is die beslissingen kan nemen.

40 Officieel moet je aankomen met de bemanning waarmee je bent gestart. Echt gebeurd: een bemanningslid haakt halverwege af en wil echt niet meer verder. Laat hem of haar dan van boord gaan, bijvoorbeeld bij het passeren van een sluis. Een goede sfeer met fitte bemanningsleden is op dat moment belangrijker dan het volgen van de regels. Je kunt hooguit worden gediskwalificeerd.

41 Iemand kan zeeziek worden. Sla voldoende gewone thee en biscuitjes in om de zeezieke er weer snel bovenop te helpen. Laat ze geen koffie drinken. Irritant, maar noodzakelijk: een zeezieke neemt vaak de beste slaapplek in om weer snel op te knappen. Voorkom wrijving en praat hierover met je bemanning voor de start.

42 Laat iedereen een aantal setjes droge kleding meenemen, zodat onverhoopt natte plunje meteen uit kan. Van natte kleding word je snel minder fit en minder gezellig.

43 De 24 Uurs is een fantastische ervaring die je niet snel vergeet, helemaal voor jongeren. Neem ze daarom mee. Als zij enthousiast zijn, blijft dit evenement voorlopig nog wel voortbestaan.

44 Zeer belangrijk: neem muziek mee! Zo af en toe een nummer keihard door de kuip laten schallen is heerlijk.

ETEN EN DRINKEN

45 Warme koffie, soep, chocolademelk met slagroom – bespaar niet op de koek en

zopie. Het effect is goud waard. Sla sowieso ruim voldoende eten en drinken in. Ga met een goed gevulde watertank op pad, ook al is het een race. Vrijdagavond flink borrelen kan, maar onze oude rotten raden het met klem af.

46 Maak thuis zo veel mogelijk de warme maaltijden al klaar. Zo hoeft je ze aan boord alleen nog maar op te warmen. Tel het avondeten van zaterdag ook mee!

47 Bezuinig niet op snacks, zoals chocola, snoep of andere hapklare brokken. Tussendoortjes werken sfeerverhogend en houden iedereen scherp.

48 De 24 Uurs is de goedkoopste manier om onder invloed van drank te geraken: één biertje in Medemblik komt vanwege de vermoeidheid binnen als tien. Na de race struikel je in Medemblik over de standjes en cafés. Stort je pas in het feestgedruis als alle formulieren zijn ingevuld en je nog puf hebt. Op vele schepen gaat om 22.00 uur letterlijk het licht uit.

GOED ONTHOUDEN

49 De 24 Uurs wordt georganiseerd door vrijwilligers van de Nederlandsche

Vereeniging van Kustzeilers. Ruim 100 van de 600 leden zetten zich belangeloos in voor een mooi evenement. Blijf ook na de wedstrijd in Medemblik hoffelijk en geduldig.

50 Accepteer een diskwalificatie wanneer de organisatie daartoe besluit. De kans dat je zelf een fout hebt gemaakt is groter dan dat de organisatie iets over het hoofd ziet.

51 De 24 Uurs kan een logistieke uitdaging zijn. Wil je in Medemblik van boord, zorg er dan voor dat je auto daar al staat. Of regel een lift of laat je ophalen.

52 Schippers en bemanningen dagen zichzelf uit met de 24 Uurs. Je verlegt je grenzen, je doet iets wat je anders minder snel zou doen. Pak die kans.

53 Geniet volop! Vooral de aanloop naar de finish is vaak prachtig. Alle boten komen in de laatste uren samen. Bij een voordewindse finish zijn de vele spinnakers en gennakers een feest om te zien. Dit beeld vergeet je nooit meer. ●

